

Avesta Whiskysällskaps provning nr 93 2016-10-15

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg, Bilder på flaskorna: Arne Hellberg

Provningen hölls lördagen den 15:a oktober i Korskrogens Bygdegård. Provningstemat var **Glenrothes** och provningsledare var Arne Hellberg, AWS. Provningen hade 83 deltagare, vara 7 hade valt småflaskor.

Generell information

Innan provningen drog igång informerade styrelsen kortfattat deltagarna om

- Utrymningsvägar och Avdukningsrutin, där styrelsen som vanligt bad om frivilliga att hjälpa till.
- 2016-12-03 Provning 94, blir en provning med tema "Diageo Special Releases"
- SWF 24 – Ingen kvotering. Alla som anmält intresse får vad de beställt.
- ÖI & Whiskymässan i Borlänge – 33 medlemmar är anmälda till den.

Arne bad också deltagarna att inte reservera plats vid borden är sina vänner genom att luta upp stolarna. Vi vill inte riskera att stolar ramlar och whisky spills ut!

Föredrag och Provning

Föreningens sekreterare, Arne Hellberg, höll i dagens provning.

Arne började med att visa på en karta var i Skottland destilleriet är placerat och gav sedan lite kortfattade fakta om destilleriet.

Ägare: Edrington Group

Region: Speyside

Produktion: 5 600 000 liter ren alkohol/år

Man arbetar 7 dagar i veckan och kör 50 mäskningar per vecka

Utrustning: Mäsktunna på 5,5 ton

12 jäskar av furu och 8 av rostfritt stål.

5 par pannor (mäsk- och spritpannor)

Av de 5,6 miljoner liter som produceras så är det ungefär 2 % som buteljeras som Glenrothes, resten går till olika bolag för att användas i blended whisky.

Nu med lite fakta bakom oss var det dags att prova det första glaset.

1 – Glenrothes Robur Reserve

Glenrothes Robur Reserve, 40 %

Ingen åldersbestämning (NAS)

Flaskan är på 1 Liter.

Den här buteljeringen finns i tax free sortimentet (travel retail)

Den är uppkallad efter den europeiska eken (**Quercus Robur** på latin)

Hemsidan anger att den har en större andel first fill sherry cask influenser.

Sedan pratades det om Grant's. Inte whiskyn dock utan att det finns ett antal olika familjer Grant som varit inblandade i olika destillerier, Exempelvis finns det en William Grant som startade **Glenfiddich**, Charles Grant som startade **Glendronach**, John Grant som startade **Glenfarclas**, William Grant som startade **Glenlivet** och John och James Grant som startade **Glen Grant**. Kan det finnas någon Grant bakom **Glenrothes** också?

Arne berättade att det var mjölnaren James Stuart och bankmännen vid *Caledonian Bank* i Rothes, *Robert Dick* och *William Grant* samt advokaten *John Cruickshank* från Elgin, som 1875 bildar bolaget **James Stuart & Company** för att förbättra **Elchies Distillery**, vilket då ägdes av James Stuart. 1978 beslutar de att de också ska bygga ett nytt destilleri i staden Rothes.

Tyvärr så sammanföll detta med en djupare ekonomisk kris, där exempelvis banken *City of Glasgow Bank* gick omkull. *Caledonian Bank* var ju huvudfinansiär för företaget men backade ur för att överleva krisen. Därmed upplöstes bolaget och James Stuart återgick till att driva *Elchies Distillery* och sin kvarn. [Not: *Elchies Distillery* bytte senare namn och blev känt som **Macallan Distillery**]

De övriga i bolaget gav i alla fall inte upp tanken utan bildade 1878 bolaget **William Grant & Company** och lyckas låna pengar för att bygga det som ska bli **Glenrothes Distillery**. Destilleriet startade sedan 1879-12-28, ingen julleddighet där inte.

Nu när destilleriet är igång var det väl lika bra att smaka av nästa glas också.

2 – Glenrothes Elders Reserve

Glenrothes Elders Reserve, 43 %

Ingen åldersbestämning (NAS)

Den här buteljeringen finns i tax free sortimentet (travel retail)

En tidigare utgåva av denna angav att den var minst 18 år.

Den är uppkallad efter den **The Elders of the Kirk**, vilka är samhällets stöttepelare, högt respekterade och är valda att representera samhället. Kanske enklast översatt till någon typ av kommunfullmäktige.

Hemsidan anger att den har lika delar amerikansk ek och spansk ek

Arne fortsatte sedan berätta lite mer om destilleriets historia. Åren efter starten 1879-1884 var tuffa och man hade det finansiellt svårt. 1884 beslutade en domstol att man fick ange "-Glenlivet" efter destillerinamnet vilket underlättade marknadsföringen, eftersom Glenlivet var ett inarbetat begrepp/varumärke som ansågs vara en kvalitetsstämpel. Därför bytte man nu namnet till **Glenrothes-Glenlivet**.

1885 fusionerades **William Grant & Company** med **Islay Distillery Company**, vilka ägde Bunnahabhain, och man bildade **Highland Distillers Company Ltd**. Konjunkturen vände och 1896 beslutade man sig för att bygga destilleriet från 2 till 4 pannor. Innan utbyggnaden var färdig så drabbades man 1897 av en brand i destilleriet, och man kom inte igång förrän året därpå. 1903 råkade man ut för en explosion vilket allvarligt skadade destilleriet. Sedan var det lugnt fram till 1922-05-15 då lagerhus nr 1 drabbades av en eldsvåda. Ca 900 000 liter whisky rann ut i floden *Burn of Rothes* och det sägs att innevånarna då kunde pytsa upp många liter färdigutspädd whisky ur floden.

1942 var det stopp i produktionen då världskriget gjorde att myndigheterna ville nyttja kölnan att torka havre. 1962 var det återigen en brand men sedan verkar det ha varit lugnt. 1963 byggde man ut till 6 pannor och 1980 till åtta och 1989 till det man har idag, 10 pannor. De åtta pannor som tillkommit från starten har gjorts för att vara så identiska med de två första som möjligt.

Efter detta var det dags att prova nästa glas.

3 – Glenrothes Ministers Reserve

	<p><u>Glenrothes Ministers Reserve, 43 %</u></p> <p>Ingen åldersbestämning (NAS) Den här buteljeringen finns i tax free sortimentet (travel retail) En tidigare utgåva av denna angav att den var minst 21 år.</p> <p>Den är uppkallad efter den The Minister of the Kirk, vilken är den största auktoriteten inom samhället. Vald av the Kirk Elders för sin stora erfarenhet. Kanske enklast översatt till någon typ av kommunfullmäktiges ordförande eller kanske borgmästare.</p> <p>Hemsidan anger att den har en högre andel spansk ek</p>
---	---

Nu var det dags att kliva in lite mer i nutiden. 1999 blir **Edrington Group** ägare till Glenrothes Distillery. Edrington Group äger ju Macallan, Highland Park och Glenturret.

2010 tas varumärket, inte destilleriet, över av Berry Brothers & Rudd. AWS hade 2014 en provning ned Doug McIvor från Berry Brothers & Rudd, som provning nr 73. Arne frågade hur många här var med på den. Doug berättade i samband med den provningen att de bytte varumärket Cutty Sark mot varumärket Glenrothes med Edrington. Orsaken var då att man såg att Cutty Sark var ett varumärke som de inte kunde underhålla. I mitten på 60-talet var Cutty Sark den störst säljande blenden i USA. De större spritföretagen har sedan dess spenderat stora summor på reklam för sina märken, vilket medfört att Cutty Sarks andel har minskat sakta men säkert över åren.

Arne avslutade med att visa några bilder från destilleriet och därefter var det dags för en paus.

Burn of Rothes rinner precis utanför destilleriet, på sin väg mot floden Spey.

Direkt efter pausen var det dags för näst glas. Nu har vi lämnat serien med *Reserve* och går in på serien med *Vintage* (årgångswhisky).

4 – Glenrothes Vintage 2001 (2013)

	<p><u>Glenrothes Vintage 2001, 43 %</u></p> <p>Destillerad: 2001 Buteljerad: 2013</p> <p>Checked: 2001-05-25 Approved: 2012-06-16</p>
---	---

Etiketterna på de här flaskorna anger inte datum för destillering- och buteljering utan något som anges som *Checked* och *Approved*.

Exempel på en etikett.

Whiskynördarna hos Malt Maniacs fann detta underligt och frågade destilleriet, och fick beskedet att *Checked* är det datum råspriten godkändes för lagring för denna årgångsutgåva medan *Approved* är när whiskyn i fatet godkändes för buteljering. Man kan ha flera utgåvor med samma whisky som grund och en buteljering kan ske lång tid efter godkännandet.

Nästa glas vi skulle prova var från samma årgång, 2001, men buteljerad 3 år senare. Det är dock samma datum för *Checked* och *Approved* som för den föregående whiskyn.

5 – Glenrothes Vintage 2001 (2016)

	<p><u>Glenrothes Vintage 2001, 43 %</u></p> <p>Destillerad: 2001 Buteljerad: 2016</p> <p>Checked: 2001-05-25 Approved: 2012-06-16</p>
---	---

Arne fortsatte med att visa fler bilder från destilleriet på mäskkaret, jäskaren och pannorna.

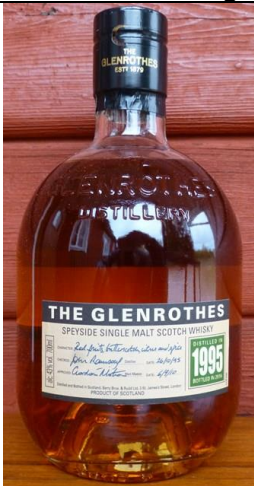

Fin bild på pannorna hos Glenrothes

Vi fick också veta att man hos Glenrothes inte spår ut whiskyn till 63,5% när man lägger den på fat, vilket är standarden i branschen, utan hos Glenrothes använder man sig av den styrka man får från destilleringen. Arne hade funnit en uppgift som angav att whiskyn lagras på fat vid en medelstyrka på ca 69 %.

Sedan var det dags för glas nummer sex.

6 – Glenrothes Vintage 1995 (2016)

Glenrothes Vintage 1995, 43 %

Destillerad: 1995

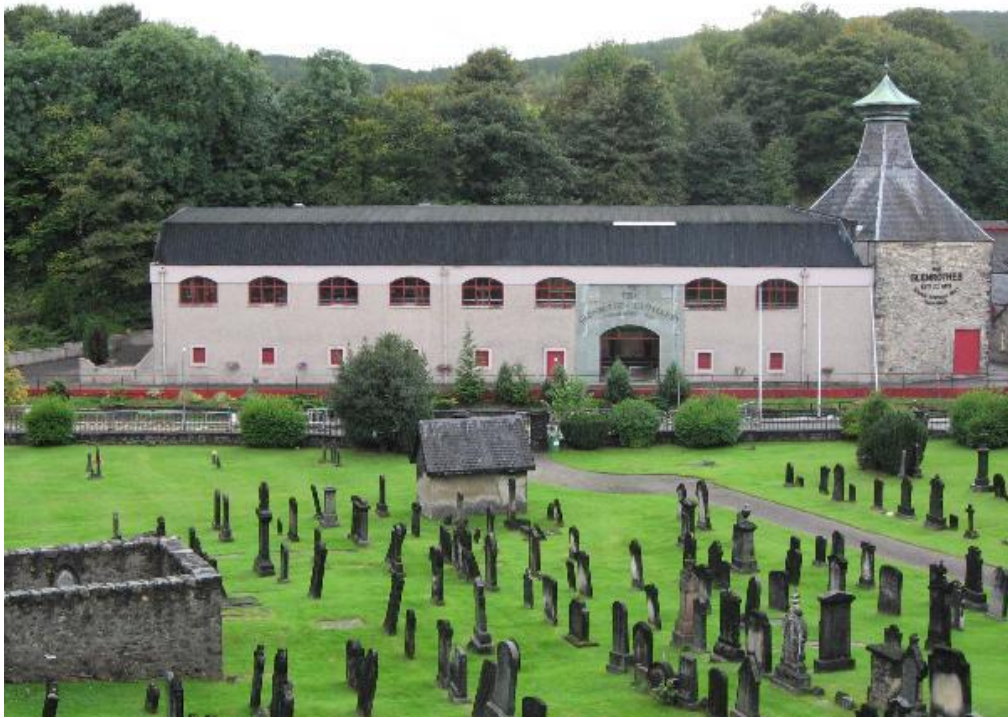
Buteljerad: 2016

Checked: 1995-10-26

Approved: 2010-09-06

30 % first fill fat av amerikansk ek och 70 % refill fat

1995 var den första årgången där man redan från början beslutat att den skulle buteljeras som Glenrothes.

Glenrothes Distillery och kyrkogården

En bild från utsidan av destilleriet visade att Destilleriet, som ligger i utkanten av staden Rothes, ligger alldeles bredvid kyrkogården.

Gravstenarna är svarta då de är täckta av mögelsvamp som livnär sig på den alkoholfyllda luften som kommer från destilleriet. Den oberoende buteljeraren *That Boutique-y Whisky Company* har buteljerat en 10-årig Glenrothes med etiketten till höger.

Så var det dags för kvällens sista glas.

7 – Glenrothes Vintage 1988 (2014)

Glenrothes Vintage 1988, 43 %

Destillerad: 1988

Buteljerad: 2014

Checked: 1988-12-16

Approved: 2008-11-04

Lagrad på en kombination av spansk och amerikansk ek.

Samlingsbild med provningens flaskor, Robur Reserve sticker ut med en 1 litersflaska.

Omröstningsresultat:

Kvällens bästa whisky röstades fram genom handuppräckning. Man röstar på vilket glas som deltagarna anser kommer på 1:a, 2:a och 3:e plats. Rösterna viktas sedan så att en röst för första platsen ger 3 poäng, en andra plats ger 2 poäng och tredje ger 1 poäng. Vinnare är den whisky som får flest poäng totalt.

Prov	Whisky	Antal 1:a	Antal 2:a	Antal 3:a	Total poäng
Prov 1	Glenrothes Robur Reserve	2	1	1	10
Prov 2	Glenrothes Elders Reserve	2	0	2	8
Prov 3	Glenrothes Ministers Reserve	7	9	24	63
Prov 4	Glenrothes Vintage 2001 (2013)	9	8	5	48
Prov 5	Glenrothes Vintage 2001 (2016)	6	25	17	85
Prov 6	Glenrothes Vintage 1995 (2016)	12	17	11	81
Prov 7	Glenrothes Vintage 1988 (2014)	34	12	11	137

En solklar vinnare för kvällen var **Glenrothes Vintage 1988**, med **Glenrothes Vintage 2001 (2016)** och **Glenrothes Vintage 1995** på en nästan delad andraplats.

Lotteri och avslutning

Föreningen genomförde ett sedvanligt lotteri innan provningen avslutades. Det var ca 45 deltagare som stannade kvar och åt mat. Kvällens meny bestod denna gång av Fyllt köttfärslimpa, gräddig sås, kokt potatis, grönsaker, kaffe o kaka.

Källor och hänvisningar:

- Malt Whisky Yearbook 2016
- Skotsk Whisky, Ellsberger, 2008
- <http://www.theglenrothes.com>
- Allt om Whisky
- www.maltmanicas.net
- www.matmadness.com

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Glenrothes 2001 / 2013	559 SEK (70 cl)
Nr 85627 Beställningssortimentet	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Glenrothes 2001 / 2016	440 SEK (70 cl) inköpt via Tyskland 2016
Finns ej i Systembolagets sortiment	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Glenrothes 1995 / 2016	520 SEK (70 cl) inköpt via Tyskland 2016
Finns ej i Systembolagets sortiment	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Glenrothes 1988 / 2014	1349 SEK (70 cl)
Nr 85822 Beställningssortimentet	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Glenrothes Elders Reserve	695 SEK (70 cl) inköpt på Cinderella 2016
Finns ej i Systembolagets sortiment	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Glenrothes Minister's Reserve	949 SEK (70 cl) inköpt på Cinderella 2016
Finns ej i Systembolagets sortiment	Alkoholhalt 43 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Glenrothes Robur Reserve	489 SEK (100 cl) inköpt på Cinderella 2016
Finns ej i Systembolagets sortiment	Alkoholhalt 40 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>